

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

LĒTINIO RINOSINUSITO GYDYMAS KRIOTERAPIJA

Darbo autorius. Matas KUNCĖ, V kursas.

Darbo vadovas. Lekt. Arnoldas MOROZAS, VUL SK Ausų, nosies, gerklės ligų centras.

Darbo tikslas. Aptarti lėtiniam rinosinusitui gydyti taikomos krioterapijos veikimo mechanizmą, įvertinti jos efektyvumą kontroliuojant į rinitą panašius simptomus bei gerinant sergančiųjų gyvenimo kokybę, apžvelgti procedūros saugumo profilį ir palyginti pranašumą su kitais lėtinio rinosinusito gydymo metodais.

Darbo metodika. Tinkamos literatūros paieška atlikta „PubMed“, „ScienceDirect“, „Medscape“ medicinos duomenų bazėse bei specializuotoje informacijos paieškos sistemoje „Google Scholar“. Detalesnei analizei atrinkti literatūros šaltiniai, publikuoti nuo 2015 m. iki 2024 m. Literatūra atrinkta atsižvelgiant į publikacijų prieinamumą, jų senumo intervalą bei turinį – nagrinėti straipsniai apie krioterapijos veikimo mechanizmus, veiksmingumą gydant lėtinio rinosinusito simptomus ir pranašumą su kitais šiai patologijai naudojamais gydymo metodais.

Rezultatai. Lėtinis rinosinusitas (LRS) yra sudėtinga, heterogeninė uždegiminė liga, paveikianti nosies ertmės ir prienosinių ančių gleivinę. Pagrindiniai ligos simptomai yra bent 12 savaičių besitęsiantys: nosies užgulimas, rinorėja, veido spaudimo jausmas ar suprastėjusi uoslė, dėl kurių ženkliai nukenčia gyvenimo kokybė. Lėtinio rinosinusitu serga iki 12 proc. Amerikos, 10 proc. Europos ir 8 proc. Kinijos gyventojų. Dėl sudėtingo ligos valdymo net 25–30 proc. sergančiųjų ligos simptomai atsinaujina nepaisant gydymo gliukokortikosteroidais ar atlikus funkcinę endoskopinę ančių operaciją. Krioterapijos, kaip alternatyvaus ir mažiau invazyvaus gydymo metodo, veiksmingumas mažinant uždegiminį ligos komponentą bei obstrukcinius nosies simptomus ir rinorėją aprašytas mokslinėje literatūroje ir įrodytas klinikiniais tyrimais. Kompelli ir kitų bendraautorų atliktoje kokybinėje sisteminėje apžvalgoje obstrukcinių simptomų sumažėjimas stebėtas nuo 63,4 proc. iki 100 proc. pacientų, o nuo 77 proc. iki 100 proc. pacientų stebėtas rinorėjos sumažėjimas. Taip pat, tyrimuose stebėtas TNSS sumažėjimas įrodo krioterapijos efektyvumą mažinant su rinitu susijusius simptomus. Kang ir kt. sisteminėje apžvalgoje 81,8 proc. tiriamųjų bendra balų suma pagal TNSS sumažėjo bent 30 proc. Del Signore ir kt. tyrime krioterapija gydytų pacientų NOSE įvertis vidutiniškai sumažėjo 20 balų praėjus 30 dienų ir vidutiniškai 30 balų praėjus 90 dienų nuo pradinio lygio prieš gydymą krioterapija. Yen ir kt. stebėjimo tyrime, remiantis endoskopijos vaizdų analize, 36 proc. tiriamųjų buvo stebėtas reikšmingas apatinių nosies kriauklių sumažėjimas, įrodantis krioterapijos veiksmingumą mažinant nosies obstrukciją. Remiantis literatūroje aprašytais RQLQ klausimyno rezultatais, praėjus 3 mėnesiams po krioterapijos procedūros, stebėtas bendros balų sumos sumažėjimas vidutiniškai 1,6 balais, įrodantis krioterapijos klinikinę reikšmę gerinant

sergančiųjų gyvenimo kokybę. Nepageidaujami reiškiniai po krioterapijos procedūros yra pripažįstami kaip lengvi ir trumpalaikiai. Klinikinių tyrimų duomenimis dažniausiai pasitaikantys šalutiniai reiškiniai yra nedidelio laipsnio kraujavimas bei diskomforto pojūtis terapinės zonos srityje, paveikiantis atitinkamai virš 90 proc. bei 74 proc. pacientų. Susidomėjimas krioterapija, kaip alternatyva tradiciniams lėtinio rinosinusito gydymo metodams, didėja dėl įrodyto efektyvumo ardant bioplėveles, kurios yra atsparumo antibakteriniam gydymui pagrindinis veiksnys. Mokslinėje literatūroje taip pat atžymima, kad krioterapijos poveikyje TNSS balų mažėjimas yra žymesnis ir pralenkiantis gliukokortikosteroidais gydomo lėtinio rinosinusito atvejų TNSS balų dinamiką. Nors funkcinė endoskopinė ančių operacija išlieka pagrindiniu chirurginiu LRS gydymo metodu, Rezaien atliktas klinikinis tyrimas patvirtina, kad krioterapija po operacinio gydymo yra veiksminga mažinant uždegimą ir lengvinant nosies užgulimą. Tai rodo, kad mišrus gydymo metodų variantas suteikia geresnes kliniškes išėitis.

Išvados. Krioterapija yra pripažįstamas kaip veiksmingas ir saugų profilį turintis, mažai invazyvus, gydymo būdas. Šis metodas leidžia pasiekti optimalią su rinitu susijusių simptomų, tokių kaip rinorėja ir nosies obstrukcija, kontrolę ir taip pagerinti pacientų gyvenimo kokybę. Tačiau papildomi lyginamieji tyrimai, grįsti objektyvizuotais atsako į gydymą rezultatais, atskleidžiantys krioterapijos pranašumą esamų gydymo metodų atžvilgiu, yra būtini siekiant optimizuoti krioterapijos pritaikymą rinologijoje.

Raktažodžiai. Krioterapija; krioabliacija; kriochirurgija; lėtinis rinosinusitas; lėtinis rinitas; nosies obstrukcija; rinorėja.